

Vörösmarty:

Áldjon vagy verjen
sors keze,
Itt élend,
hajnolod kell!

MURAKÖZ

Csáktornya,
1942. március 5.

Előfizetési ár
félévre 5.- P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Árpád-utca 11. Telefon 116.

Felelős szerkesztő: Dr. SZABAD LAJOS

Politikai hetilap.
Megjelenik csütörtökön.

Horthy István életéből Iz življenja Horthy Istvana

Műegyetemi tanulmányai befejeztével már mint okleveles gépészmérnök Horthy István műhelygyakorlatra a csepeli gépgyárba lépett, amely akkor egyedül gyártott repülőgép-motorokat.

1929. június 26-tól szeptember 20-ig dolgozott a csepeli gyárban a Jupiter repülő-motor osztályon.

Igen szorgalmas volt, reggel 7-től délután 3-ig, sőt leggyakrabban az esti órákig a gyárban volt.

Csemveztelői munkakört töltött be, de a legintenzívebben résztvett minden munkában, a motorszerelésben is.

A gyárban étkezett is, közvetlen, szeretetreméltó modorával mindenkit meghódított, állandóan érintkezett és együtt volt a munkásokkal is, sokszor velük is dolgozott, a munkások szeretették és ma is szeretettel emlékeznek rá épp úgy, mint az összes tisztviselőik is.

A gyárban akkoriban egymás között mindenki csak Horthy Pistának hívta.

A csepeli gépgyárnál töltött munkás-hónapok után utazott ki Amerikába, ahol a Ford-gyárban dolgozott.

Horthy István megfeszített munkával érdemelte ki mérnöki diplomáját és azóta is a munka embere.

Röviddel a gépészmérnöki tanulmányainak elvégzése után Horthy István hosszabb külföldi tanulmányutra ment.

1929. októberétől 1930 októberéig az amerikai Ford-műeknél dolgozott. A Ford-gyár Dearbournéi üzemében először mint egyszerű munkás minden műhelyen végig dolgozott. Napi szigorúan kimért 8 óra volt itt a munkaidő és minden reggel 8 órától délután fél 5 óráig nem hagyta el a gyár területét. Ebben az időben teljesen annak a sokszázezer, a világ legkülönbözőbb országaiból származó egyszerű munkásnak az életét élte, akik e hatalmas gyárban dolgoztak.

A magyar államfő fia is úgy élt, mint a nagyvállalat többi egyszerű alkalmazottja.

Még a cipőjét is maga tisztította.

szobáját maga tartotta pendenben a legfejlebb annyiban különbözött a műhelyben dolgozó társaitól, hogy mindegyiküknél nagyobb munkát igényezett végezni, mint munkás és mint mér-

Da je zvršil visoku tehničku školu (univerzu), več kakti diplomirani mašinski inženier, išel je Horthy István na praksu v mašinfabriku v Csepelu, koja je za ono vreme jedina delala motore za avione.

Od 1929. juniusa 26.-ga do szeptembra 20.-ga je delal v csepelski fabriki na sekciji za Jupiter letace motore.

Jako je bil marlivi. Od jutra 7. vure, popoldn do 3. vure, a najvišepot do večera ostal je v fabriki.

Bil je voditel posla, a poleg toga je i sako drugo delo najmarliviše zvršaval, tak i montiranje motorov.

V fabriki se i hranil, svojom lubezlivosti je sakoga k sebi predbil, stalno je bil skup z delavci, čudapot je i žnjimi delal. Delavci su ga jako radi meli, i den denes se radi zmisliju za njega, a ran tak i činovniki.

V fabriki su ga za ono vreme, med sobom zvali samo za Horthy Pistu.

Da je zvršil svoje poslovne mesece v csepelskoj mašinfabriki, onda je odisel v Ameriku, de je v Fordovoj fabriki delal.

Horthy István je z napetim delom zaslužil svoju inženersku diplomu, a i potli je navsek človek dela.

Za kratko vreme, kak je zvršil svoje mašinske inženerske navuke, odisel je Horthy István v vnujske orsage, na praksu.

O 1929. leta oktobra do 1930. leta oktobra delal je v Ameriki v Fordovoj fabriki. V fabriki v Dearbournu-je najpredi kak prosti delavec delal

v sakom verkhstatu.

Oštro mu je bilo odmereno delati saki den 8 vur i od jutra 8 vur, do pol 5 vur je ne žisel s fabrike vun. Za ovo vreme je ran tak živel, kak si oni čuda stojazer delavci, koji su se tam s celoga sveta skup žišli i delaju v toj velkoj fabriki.

Sin magjarskoga državnoga glavarja je ran tak živel, kak i si drugi namešteniki ove velke fabrike.

Šolee si je sam čistil.

hižu si sam pospravljal i najdale tulika rezlika je bila med njim i drugim delavcem. kaj se on trsil več napraviti, kak šteri drugi delavec. Tak je delal i kakti delavec i kakti inženier. V Fordovoj fabriki je napre otklonil se ono bolše življenje, koje bi mogel meti po svojem rangu i imetku i oslonil se samo na svoju marlivost, kajti

Német repülők levegőbe röpítettek egy löszervonatot

A német véderőfőparancsnok-ság legújabb jelentése szerint a keresi kikötő és a város elleni légitámadások a bolsevistákra nézve nagy rombolással jártak. Több nagy tűz keletkezett a rakodóberendezésekben és anyag raktárakban. Egy löszervonatot levegőbe röpítettek a bombatalátok. Légiharcokban német

vadászrepülők 7 szovjet gépet lőttek le.

A finn jelentés szerint az Amusz földszoroson több bolsevista járőr megsemmisítettek. A karéliai arcvonal szakaszán a finnek meghíusították egy bolsevista különítménynek azt a kísérletét, hogy két szakasznyi erővel előrenyomuljon egy távon keresztül.

Angol légitámadás Páris ellen

Mint katonai helyről közlik a Német Távirati Irodával, angol bombázó-repülőgépek éjszakai légitámadást intéztek Páris ellen. Nagymennyiségű robbanó- és gyújtóbombát dobtak le Nagy-Páris területére. A bombázások következtében a lakosság körében sok a halott és a sebesült.

A párisi német megszálló hatóságok közlése szerint alattomos merénylettel meggyilkoltak egy német őrszemet. Megtörlésül 20 kommunistát és zsidót, akik abba a körzetbe tartoztak, ahol a merénylet történt, kivégeztek. Ha március 16-ig a tettesek nem kerülnek kézre, újabb 20 kivégzés lesz.

Port Szaid és a Szezei csatorna ellen intéztek támadást a német repülők

Mint a véderőfőparancsnok-ság közli, német harcirepülőgépek az elmúlt éjjel nagyobb támadást intéztek a keresi csatorna területén levő katonai berendezések ellen. A támadásokkal teljesen meglepték az angolokat. Az egyik repülőter csarnokait több leltalálal érte, az erős bom-

bázások következtében messzire világító tüzek keletkeztek. Két nagy anyagraktárt leltalálal ért és a tűzvész elpusztította. Éjjel után bombákat dobtak le Port Szaid kikötőberendezéseire is. A Nilus deltájának egyik repülőtere ellen is nagy támadást intéztek.

A keleti front északi szakaszán hét támadást vertek vissza a németek

Berlin, március 4
Mint német katonai részről közlik, a Szovjet március 2-án a keleti arcvonal északi szakaszán egymás után hétszer kísérelt meg támadást egy a német csapatok által elfoglalt támaszpont ellen. Minden táma-

dás összeomlott a német elhárítás tüzeiben. A harcstéren a csata után 350 elesett szovjet katonát számláltak meg. Ugyancsen a harei szakaszon folyamatban van egy bolsevista csoport megsemmisítése.

nők. A Ford-gyárban is eleve elutasította azokat az előnyöket, amelyek társadalmi és vagyoni helyzetével egyútt járható volna és csupán szorgalmára, vasakarására épített, mert soha sem bizott a rang és vagyon előnyeiben, hanem mindig csak a maga erejében.

Később a traktorszerelési osztályon tevékenykedett, majd végül a kísérleti tervező-osztályon működött. Ez az utóbbi beosztás mérnöki érdeklődését teljesen lekötötte. Ez osztály munkaköre a kivitelre kerülő új kísérleti típusok terveinek kidolgozása, rendkívül érdekes és tanulságos munkát adott. Tekintettel arra, hogy épen a 8 hengeres típusát tervezték és gyártották az akkoriban legmodernebb Ford-kocsiknak, a 8 óráos munkaidőből legtöbbször 10 óra lett és

sokszor bent ült munkahelyén reggel 8-tól a késő estli órákig,

rövid, a helyszínen elfogyasztott évi szünetekkel.

Magának az osztály személyzetének összeállítására sem volt érdektelen: a nyolc mérnök közül négyen voltak magyarok és az osztály főnöke, Farkas Jenő, szintén magyar volt. Míg a gyárban volt, sokszor volt érintkezése Forddal, aki többször meghívta.

Az amerikai üzemek szokott nyári szünetét sem töltötte tétlenül: egy hónap alatt autót bejárta az Egyesült Államokat. Beutazta a szélső nyugatot: Salt Lake Cityt, San-Franciscót, Los Angeles és Newmexikót.

se nigdar ne vufal v nikši rang, niti imetek, nego samo v svoju jakost i marljivost.

Potli je delal na sekciji, de se montiraju traktori, a na zaduje je delal na sekciji, de se sakoforme probe zvršavaju. To ga je kakti inženera jako interesirao. Ova sekcija ima posla s sakojačkimi, novu formu automobili i delati ove plane je jako interesantno posel. Rano su delali plane za najmodernije Ford automobile 28 cilindri i tak je od 8 vur dela postalo 10 vur dela

i čudapot je sedel pre svojem poslu od jutra osem vur do kasno večera,

i samo kratko vreme si je ostavil za obed v fabriki.

Intresantno je bilo i to, kak su skup spravili personala za ovu sekciju. Od osem inženerov štiri su bili magjari, a šef sekcije Farkas Jenő je isto bil magjar. Dok je bil v fabriki, čudapot je skup s Fordom, koji ga je višepot i k sebi pozval.

Svojeja lehoga urlauba, koje ga je imel po američkoj fabričkoj šegi, je prezdelo imel. Črez mesec dni je z autom sprehodil cele zjedinjene Američke bržave. Sprehodil je i zapadne kraje: Salt Lake City, San Francisko, Los Angeles i Meksiko.

Gazdasági, főzelék- és virág-MAGVAK
Műtrágyák, permetezőszerek kaphatók:
Ország József mag-kereskedésében
Nagykanizsán, Erzsébet-tér 10.

Gazdasági tudósítól megbízások Muraközben

Gospodarski zvestitelj v Medjmurju

A földművelésügyi miniszter a visszatért területeken most bizta meg a gazdasági tudósítót, akiknek működése lehetővé teszi a gazdasági helyzet teljes központi ismeretét. Muraközből a következőket bizták meg a fontos tisztséggel:

Antonovics Ignác földbírtokos Csáklornyáról, Verly Ernő perlaki földbírtokos, Tota István ligetvári kiscgazdát, Csiffár Dezső dékánfalvai tanítót, Nagy Lajos kotori, Kalamári András kisszabadkai kiscgazdát, Darnai Ernő viziszentgyörgyi szőlészeti és borászati felügyelőt, Pintarics Vince bottornyai kántortól és Rozgonyi Dénes stridóvári tanítót.

Minister za polska gospodarjenje je ve postavil gospodarske zvestitele za povrnjene kraje i z njihovim pisem se bo v sredini moglo videti celo gospodarstvo, kak stoji. V Medjmurju su ovu važnu službu dobili ovo gospoda:

Antonovics Ignác zemelski gospodar s Cakovca, Verly Ernő zemelski gospodar s Preloga, Tota István mali gospodar z Draškovec, Csiffar Dezső navučitel v Dekanovcu, Nagy Lajos s Kotoribe i Kalamari András z Male-Sobotice, mali gospodari Darnai Ernő inspektor za gorice i vino z Svetoga Jurja Pintarics Vince kantor s Podturna i Rozgonyi Dénes navučitel s Strigove.

Tűzharcos főcsoport alakul Csáklornyán

Društvo frontskih soldatov se slaže v Čakovcu

A Magyar Tűzharcos Szövetség a visszatért Muraközben is megkezdte szervezkedését. Az országos központi Kákossy Győző csáklornyakörnyéki körjegyzőt bizta meg a szervezés munkájával.

A szövetségnek mint az 1938. évi IV. tc. hatálya alá eső tűzharcos -ok egyedüli elismert, társadalmi, politikamentes érdekképviseleti szervezete célja, hogy tagjai között tovább ápolja, fejlessze a nemzeti és valáserköelsi alapon nyugvó bajtársi szellemet, katonás fegyelmet, összelartást és a kölesönös támogatáson felépülő áldozatkészséget. A Szövetség érdekképviseleti szerv, ép ezért fontos, hogy tagja legyen mindaz, aki a harcra való legalább is három havi arevonalbeli szolgálattal teljesített, vagy fogságba jutott. A Szövetség előmozdítja tagjainak társadalmi, kulturális, gazdasági, jóléti és jogi érdekeit és figyelemmel kíséri a Tűzharcos Törvényben, valamint a törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasításokban lefektetett jogok és előnyök gyakorlati megvalósítását. E célkitűzések-ből megköveteli tagjaitól a hazafias és magyar nemzeti érzésből fakadó szellemet. Küzd a nemzetközi felforgató irányzatok és a nemzet egyetemes érdekeit veszélyeztető alkotmányellenes törekvések ellen. Összejöveleket, bajtársi laborozásokat, hazafias ünnepélyeket tart. A tagok szociális támogatása céljából jóléti intézményeket létesít. Betegsegélyezés, temetkezési segélyezés, tűzharcos oltón, Kegycettel öri a hősi halottak és az elhunyt szövetségi tagok emléket.

A beszerzés március hó 1-től kezdődőleg minden vasár- és ünnepnap délután 2 óratól 5 óráig tart a csáklornyavidéki körjegyzői irodában. Ott jelentkeznek egyelőre csak a eskü-tornyaiak, a vidékieket később kitűzendő határnapon közösgenként hívják be jelentkezésre. A jelentkezéskor magával hozza mindenki összes katonai iratát, kitüntetések igazolását, leszerelési lapot, slb. Aki frontszolgálatot elsővonal nem teljesített, nem vehető fel tagul. Akinek kitüntetéséről, avagy Károly-csapatkeresztjéről igazolványa

nincs, illetve elveszett, az megszerkezheti azt. Erre vonatkozó utasításokat a felvételkor minden bajtárs megkapja.

V povrnjenom Medjmurju isto se slaže organizacije Zveze Magjarskih Frontskih Soldatov. Orsačka centrala je potle organizacije dala prek Kákossy Győző- u notariju čakovske zvonjske notarišije.

Ta Zveza je jedina, koju za-konski članak 1938: IV. priznaje za »frontske soldate«. V politiku se to društvo ne meša, samo brani interese svojih članov. V glavnom ide za tem, kaj bodo člani med sobom dobri pajdaši, kaj bodo pošteno živeli, svoju veru i domovinu poštuvali, soldački se držali, jen drugoga podpirali i pomagali. Ta zveza je za to, kaj brani interese svojih članov, pak je zato važno, kaj bo v organizaciju stopil saki on, koji ima na taborišču barem tri meseca frontske službe, ili pak je došiel v zaborlenstvo. Zveza potpomaže svojim članom njihove društvene, kulturne, gospodarske i pravne interese, pazi na to, kak se zvršavaju v zakonu za frontske soldate i v naredbam zasigurana njihova prava i prednosti. Zato zahtevu od svojih članov rodolubnoga duha i vernost magjarskom narodu. Bori se proti sega onoga mednarodnoga lava, koje ide proti našim zakonom i stavla v pogibel naše narodno dobro. Obrđzavle priške de se pajdaši moreju ziti i med sobom zavlati, nadale držiju se rodolubne parade. Za socialnu pomoć svojih članov se isto brige. (Pomaže betežnike, da pomoć za sprevod, stvaru domu za frontske soldate.) S poštuvanjem čuva spomena junackih mrtvih i pokojnih članov zveze.

Organizacija se bo hapila marciusa 1.-ga. Zapisati se moći saku nedelu od 2-2 vure v kancelariji čakovske zvonjske notarišije. Tam se za ve naj javiju samo čakovcanci, a zvonjski bodo potli pozvani po općinam. Saki naj done se sobom se svoje soldačke dokumente, cedule za medalije, cedule da su ga pustili z soldačije. Koji je ne služil na fronti (v prvi liniji) njega ne moći gori zati. Koji nema cedule za medalije ili Karlovoga križa, ili či je zgrabil te cedule, more si je nabaviti. Pre zapisu dobi saki potrebne informacije.

Francia lap cikke Muraközről

Francoske novine za Medjmurje

Az egyik legnagyobb francia lap, a párisi Temps, érdekes és nagy figyelmet keltő cikkeiben foglalkozik Muraközrel. Ismereti a történelmi múltban játszott szerepét, majd a mostani visszalérel. Kifejti, hogy bár a terület lakosságának nagy része nem magyar anyanyelvű, érzésben és kulturában teljesen a magyarsághoz tartozik. Döntő bizonyíték emellett az a történelmi múlt, amelyben a Zrinyci-ek a magyarságnak európai hírnőséi és harcosai voltak.

Jene najvećke francoske novine „Temps“ v Parizu interesantno pišeju za Medjmurje i to pismo je vredno velku pažnju. Najpredi pišeju, kak je Medjmurje bilo v prvilosti historije, a zatem pak, kak se je ve povrnulo. Pišeju, da prem da je ne celo stanovništvo ove zemle magjarskoga materinskoga jezika, itak i v čovstvu i v kulturni čisto spada k magjariju. Najbolši dokaz tomu je historijska prošlost, v kojoj su Zrinji-ovi bili boreci i junaki magjarsstva na europskom glasu.

NŐI tavaszi kabátok és ruhák

hatalmas választékban vannak raktáron.
Gyermek kabátok minden méretben

Schütz

Nagykanizsa - Zalaegerszeg

Csütörtök - Četrtek

A keleti arcvonal déli szakaszán szövetséges és magyar csapatok visszaverték a bolsevisták támadásait. — Rangoonból harminc kilométerre állnak a japánok. — Ujabb repülő-támadás Jáva kikötői ellen. — Az amerikai repülőerők sem javítottak Jáva súlyos helyzetén. — Churchill beismerte, hogy távokeleten a japánoké a tengeri és a légi fölény. — Japán repülő-támadás az ausztráliai Moresby ellen. — Egymást követő hullámokban támadta a német légi-erő Szebasztopolt. — Ismét számos szovjetpáncélost pusztítottak el a németek. — Felrobant hétszáz romániai zsidó kivándorlóval a Struma gőzös. — Legénység és valamennyi utasa életét veszítette.

Na južnom delu ishodne fronte su zvezane i magjarske trupe odbile jahoga bolševičkoga napadaja. Od Ranguna (Burma) su japanci samo 30 kilometrov dalko. Na otok Java (Hollandska) su japanci z nova hitali bombe z zraka. V toj teskoči su njim niti američki letiči gradi (teški avioni) ne mogli pomoći. Engleski minister Churchill je sam priznal, kaj su ea Dalekom Sোধodu japanci jakši na morju i v zraku. V Australiji su japanci na varaš Moresby hitali bombe. Na Sebastopol (varaš na Črnom morju) pak nemški avioni v čoporima jen za drugim hičeju teške bombe. Čuda taborskih kol su nemci vništili Struma zvana ladja, koja je z Rumunjske vozila 700 židovskih izseljenikov, je eksploderala i si potniki i si marineri su se vtopili.

Péntek - Petek

Rangoon elővárosában tombol már a harc. Tízezrek menekülnek India felé. A brit csapatok az egész arcvonalon visszavonulnak. — A japánok megromgáltak egy ellenséges repülőgépanyahajót. — Supku Sibuja japán ellentengernagy hősi halált halt. — Allandóan támadják a japánok Jáva katonai célpontjait. — A Times újabb veszteségeket jósol Keleten és Európában. — Az Atlanti-óceán közepén hét hajót elsüllyesztettek, hatot súlyosan megromgáltak a német tengeralattjárók. — Allandóan bombázzák Máltát a német és olasz repülőek. — A La-Carriere angol tartályhajó elsüllyedt. — 403 szovjet repülőgép pusztult el kilenc nap alatt. Az Ilmen-től délkeletre 14 000 halottat és nagymennyiségű hadianyagot vesztek a bolsevisták.

Borba ide več pred varašom Rangun. Na deset jezere ludi pobegaoleju z varaš v Sudju. Engleske trupe se na celoj fronti vleceju nazaj. Japanci su skvarili ienu nepriatelisku ladju za avioni voziti. Japanski admiral Supku Sibuja je podnesel junačku smrt. Stalno hičeju bombe na soldačka mesta na otoku Java. Engleske novine »Times« pišeju, kaj bodo engleski još biti na ishodu i v Europi. Na srednjoj strani Atlantskog oceana su nemci vtopili sedem ladji, a šest na teško skvarili.

Nemški i taljanski avioni stalno hičeju bombe na otok Malta. Engleska ladja La Corriere se vtopila. Črez 9 dni su bolševiki zgubili 403 avionov. Od vode lmen na jug su bolševiki zgubili 14.000 mrtvih i čuda taborskoga matriala.

Szombat - Sobota

Jáva szigetét körülzárták és 30 kilométernyire megközelítették a japánok. — Elsüllyesztették a Yorktown 19.000 tonnás amerikai repülőgépanyahajót. — A Bali sziget előtt elpusztult két amerikai és két holland romboló. két cirkáló pedig súlyosan megsérült. — A visszavonuló angolok felrobantották Rangoon kikötőjét és felgyújtották a várost. — A Krim félszigeten visszaverték a bolsevistákat és súlyos veszteségeke okoztak nekik. — Az Aruba és Curacao szigeteket elleni támadáskor lángbaborult valaurenyi kőolajfinomító. — Észak-Afrikában Tobruk kikötőit bombázták a német légi-erő. — Málta repülőtereit is bombázták.

Japanci su otoka Java za okrožili i več su samo 30 kilometrov dalko od njega. Vtopili su američku matičnu ladju Yorktown, koja je aeroplane vozila. Pred otokom Bali su se vtopile dve američke i dve holandske ladje a dve su se teško skvarile. Engleski, koji se vlečeju nazaj su v Rangunu zrušili štaciju za ladje, a varaša su vužgali. V Krimu su nemci zavrnuili bolševičke napadaje i napravili su njim velke gubičke. Na Otokam Aruba i Curacao su se med napadaji, vužgale se petroljumske fabrike. V Severnoj Afriki su nemški avioni na Tobruk bombe hitali. Isto tak i na zletišča na Malti.

Vasárnap - Nedela

Japán győzelem két tengeri ütközetben. Egy angol cirkálót és három rombolót elsüllyesztettek, két cirkálót súlyosan megromgáltak, egy repülőgépanyahajót és egy cirkálót felgyújtottak. — Válságos helyzetbe került az egész burmai angol arcvonal. — Bombatámadások indiai területek ellen. — Ujabb fontos támaszpontokat szálltak meg Szumatránban. — Súlyosan megsérült egy nagy amerikai cirkáló. Kemény és súlyos harcokban véresen visszaverték a bolsevisták támadásait a Krim félszigeten. — Csupán a pénteki napon 75 páncélos semmisült meg a keleti arcvonalon. Öt hajót elsüllyesztettek el a német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon.

Japanci imaju velku pobedu v morskjoj bitki. Jenu vekšu i tri menjše engleske taborske ladje su vtopili, a dve pak skvarili. Jenu matičnu ladju za avione voziti i jenu taborsku ladju su vužgali. Cela burmanska engleska fronta je došla v pogibel. Japanci več i v Indiji (Engleska Azia) hičeju bombe. Jene velka američka ladja je teško skvarjena. Na krimu su nemci v trdim i oštrim bitkam krvavo zavrnuili bolševičke napadaje. Samo v petek su poništali 75 okloplenik kol na ishodnoj

fronti. Na atlantskomi oceanu su nemške podmornice vtopile pet ladji.

Hétfő - Pondelek

Német rohamcsapatok megsemmisítettek egy szovjet támaszpontot az Azov-tenger déli partján. — Vasárnap reggel a japánok partraszálltak Jáva szigetén. A sziget három különböző helyén kezdődött a támadás. — Öt ellenséges cirkálót és hat rombolót süllyesztettek el, négy cirkálót és egy rombolót súlyosan megromgáltak. — A Szunda szorosban felgyújtottak három angol hadihajót. — Batáviánál elsüllyedt egy nehéz amerikai cirkáló. — A La-Manche csatorna vidékén német repülőek leltek négy angol repülőgépet. El Aden repülőterén pedig tíz angol gépet pusztítottak el.

Nemške šturmtrupe vništile su na južnoj strani azovskoga morja jenoga sovjetskoga lagera. V nedelu v jutro su japanci na otoku Java zašli na suhu zemlu. Na tri strani otoka su se hapili napadaji. Japanci su vtopili pet nepriateliskih križarskih ladji i šest rezoracvo, a teško skvarili su štiri križarske ladje i jenoga rezoraca. V tesnom kanalu Sunda su vužgali tri engleske taborske ladje. Pre varaša Batavia (Java) se vtopila jena teška američka taborska ladja. Ober kanala Le Manche su nemci doli strelili štiri engleskih avionov, a na zletišču El Adem (Afrika) su nakli vništili deset mašin.

Kedd - Tork

Megsemmisült a Kelet-Indiánál összevont angolszász-holland hajóhad. — Ötfelől nyomulnak Jáva belsejébe a partraszállt japán csapatok. — A körülzárt Rangoon szünet nélkül bombázzák Blazát (Java) is bevették a japánok és Batavia is veszélyben van. — Februárban 72 ellenséges hajót süllyesztettek el a németek. — Az elmúlt héten a Földközi-tengeren és Észak-Afrikában 62 angol repülőgép pusztult el. — A Krim félszigeten, a Donec arcvonalon és az Ilmen-től délkeletre visszaverték a szovjetcsapatokat. — Hat nap alatt 204 páncélost veszített a szovjet. — Járőrtevékenység a Kireneikai arcvonalon.

Engleske, američke i holandske taborske ladje, koje su se nabrale pre ishodnoj Indiji su skorom se vništene. Na Javi od pet strani marširaju nutri japanske trupe, koje su zaše na suhu zemlu. Zaokroženoga Ranguna stalno bombardiraju. Varaša Blora (Java) su japanci več zavzeli, a več je v pogibli i glavni varaš Batavia. Prošloga tjedna su engleski zgubili ober Srednjega morja i v Severnoj Afriki 62 avione. V Krimu, na fronti pre Donecu i južno od Ilmen vode su se bolševičke napadaje zavrnuili. Črez šest dni su sovjeti zgubili 204 oklopljenih kol. V Kirenajki se boriju samo patrola.

Szerda - Sreda

A német véderőfőparancsnokság közlése szerint a német csapatok több heves szovjettámadást hárítottak el a Krim félszigeten. — A Szebasztopol kö-

rüli harcokban az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. — Keres félszigeten a bolsevisták támadása a német tüzérség tüzeben omlott össze. — Súlyos elhárító harcok dunnak a Donec szakaszon is. Az arcvonal előtt sok szovjet katona esett el. — A tókiói rádió közli, hogy japán csapatok megszállták Jáva szigetén a Batavia-Randung közötti vasutvonalat. — Japán repülőek súlyos bombatámadásokat intéztek Batavia ellen. — Brazíliában őrizetbe vették a hadifontosságú utvonalak mellett lakó japánokat. — Német tengeralattjáró tűzharc után ismét elsüllyesztett egy amerikai tartályhajót. — Az angol képviselőházban nagy vita folyik India keleti határának megvédéséről. Javasolták, hogy az indiaiak fegyverezzék fel. — A washingtoni hadügyminisztérium közli, hogy Amerika minden támogatást megad De Gaulle új-kaledóniai lépéséhez.

Nemška glavna komanda javla, da su nemške trupe na krimu zavrnuile više jakih sovjetskih napadajev. Pre varaša Sebastopol (pogleg Črnoga morja) su nepriatelni pretrpeli velke gubičke. Na polotoku Kerču su se bolševički napadati zrušili pod nemškim kanonerskim ogujom. Teške borbe završavaju nepriatelni i pre Donec vodi. Pred celom frontom je opalo čuda bolševičkih soldatov. Radio s Tokio — a (glavni varaš Japanske) javla, kaj su japanci zavzeli na otoku Java velku železnicu Batavia — Randung. Japanski avioni su hitali teške bombe na varaš Batavia. V Brasiliji (Južna Amerika) su deli pod policajsku pažnju se japance, koji stanujuju poleg taborskih železnica. Nemške podmornice su, potli borbe, pak vtopile jend američku ladju za matrial voziti. V engleskoj orsačkoj hiži se puno pravdaju, kak je treba obraniti ishodne granice Indije. Predložili su, kaj bi i indiance naoružali. Ministerium svunjskih poslova v Washington-u (glavni varaš Severne Amerike) javla, kaj bo Amerika dala saku pomoć generalu De Gaulu (koji se francozam zneveril) za borbe v novoj Kaledoniji (Otoki poleg Australije).

Felhívás

az előfizetőkhoz

Felhívjuk kedves előfizetőink figyelmét arra, hogy akiknek előfizetése lejárt, előfizetési díjukat a mellékelt csekkleapon befizetni sziveskedjenek, hogy a lap további küldése zavartalan legyen.

Posiv

našim predplatnikom

Prosimo naše predplatnike, da oni, kojim je predplata doli išla, naj nam pošleju predplatu s priloženim čekom, kaj bome mogli lista repositati, prez sake zapreke.

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné szociális munkássága

Socialno delo gospe vitéz nagybányai
Horthy Miklósa

Az ország első asszonya: a szűkölködők pártfogója

Prava gospa v orsagu: braniteljica siromakov

Attól az emlékezetes naptól fogva, mikor vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, erős kézzel rendet és békét teremtett a megpróbáltatások viharait átszenvedett Hazában, egy fehér női kéz, melynek áldásos munkáját mindannyian éreztük, kezébe vette a szociális segítés szerveinek, a Magyar Vöröskeresztnek, a magyar gyermekvédelemnek és saját évente megújuló inszpekciójának legszemélyesebb irányítását.

Jóságos szavával a szivekhez szólván, hányszor hívta fel a társadalom figyelmét a bajokra, melyeket orvoslalni kell és nemcsak szívből fakadó szavai mindig megtalálták az utat azokhoz a szivekhez, amelyek odasorakoztak az Ó fehér zászlója alá, melyre a legszebb jelszót himmezte lelkének melegével és nemcsak példaadásával, a segítő szeretetével.

Mind szélesebb és szélesebb rétegeket mozgatót meg meleg hangja a rádió hullámain keresztül is. Szélid asszonyi megjelenésében és hősi lélekkel, céltudatos és kemény kitartással harcolt és harcol ma is a gyermekekért, a szegényekért és ma legelső sorban a harcúterén küzdő katonáinkért.

Hosszu és békés években keresztül élvezte az ország a Kormányzó Ur Híltésének áldozatos, soha nem pihenő tevékenységének áldásait és most, mikor nemzetünk becsülete fegyverbe szóllította fiainkat, még erősebben érezzük ennek a nemes és hősiesség asszonyszívének szerető melegét.

Csodálatos találékonysággal, megérzéssel látta és látja még mindig a Főméltóságú Asszony, hol nyúlhat tere, hol jelentkezhethet a szüksége a szociális segítőmunkának. Sohasem várta meg, amíg a szükség kopogtat az ajtón, hanem vélszületett finom ösztönétől sugálva, mindig kezdeményezően lépett fel, tőle indult ki az elhatározás, a cselekvés, az ő gondos szeme

Hogyan dolgozik az ország első asszonya?

Kak dela prva gospa orsaga?

Közel husz évvel ezelőtt indult el az akció, melynek célre vitéz nagybányai Horthy Miklósné Főméltósága, a Kormányzó Ur Híltése állt, hogy személyének jelentőségével és nemes szívének példaadó megnyilatkozásával megteremtse azt az akkor még családias jelleggel bíró, de azóta már hatalmasan és az ország egész területére kiterjedő segítőakciót, mely az ország vezetőemberének adakozásával megkezdhetette munkáját: az akkori idők viszonytá-

látta és látja meg a fennivalókat, s az ő fáradságtalan erejére és kitartására, erős akaratára bízották a kezdeményezett szociális munka tökéletes végrehajtását is.

Od onoga znamenitoga dana, da je vitéz nagybányai Horthy Miklós, Guverner Magjarske, a jakom rokom stvoril mira i reda v toj domovini, koja je tulko teških moki pretrpela, je jena bela roka, cije blagosloveno delo smo si spoznali, zela v roke v svojoj osobni ravnanje organizacije socialne pomoći, tak Magjarskoga Črlenoga Križa i magjarsku obranu dece, koja pomoć se sako leto obnavlja.

S svojimi dobrimi rečmi govori-la je k sakomu srecu i kulopot je opomenula ludstvo, na ono zlo, koje je treba zvrziti i reči njenoga plemenitoga srca su navek našle pota k onim ludem, koji su se postavili pod njenu zastavu, na koju je našla s toplom dušom i plemenitom peldom, najlepše reči: z ljubavi pomagati.

I črez radio je genul njeni topli glas se više i više ludstva. Z junakom dušom, trdo i čvrsto, kak plemenita gospa, se borila i den denes se bori za decu, za siromake, a denes najpredi za naše soldate, koji se boriju na taborišću.

Črez duga i mirna leta je orsag ožival blagoslov dela Gospe Guvernerke, koje nigdar nije počivalo, a ve da je naša narodna časi pozvala naše sine pod oružje, još bole čutimo toplotu toga junackoga i plemenitoga ženskoga srca.

Čudno je kak je se naša Preuzvišena gospa sigdar vidla i čutila, a i denes čuti, de je mesto i de je potrebno delo socialne pomoći. Nigdar ne je počekala, da bi beda ružila na vratam, nego je to s prirodjenim čuvstvom već znala de se treba hapiti, od nje je navek došel prvi korak, njeno brižno i svetlo oko je prvo vidlo, de je kaj treba včiniti i njena čvrsta vola, jakost prez truda i zdržljivost je zasigurala, kaj se bo hapleno socialno delo i dobro zvršilo.

gaiban elszegényedett néposztályok felkarolását.

A világháborúból hazatért rokkant katonák családtagjaira egyes kirívó szomorú esetekre, özvegyekre és árvákra terjedt ki kezében a Kormányzóné segélyakciója.

A Főméltóságú Asszony kérő szava a magyar társadalomhoz nyitotta meg a sziveket és tárcákat s az akkor begyűlt összegeket és adományokat különböző intézményekben keresztül juttatta az általuk gondozottakhoz.

Teljes mértékben az akció akkor bontakozott ki és öltött év-ről-évre nagyobb méreteket, akkor vált rendszeressé és szakszerűvé, amikor 1930. és 33-ban a munkanélküliség szélesebb néprétegekre és a közép-osztálybeliekre is kiterjedt és a segélyre szorulóik száma erősen emelkedett.

Az akció ilyen nagyarányú növekedése óta, több mint egy évtized telt el s olyan mélyen beleillegződött a magyar köztudatba, hogy minden ősszel nem csupán azok várják a megindulását, akik szenvedéseik enyhítését remélik tőle, hanem az adakozók is, akik a megszokott szívhez szóló kérés szónak olyan nem lankadó készséggel tesznek eleget, hogy az elmúlt évben, amikor a Főméltóságú Asszony külön kérő szava elmaradt, az adományok nem maradtak el. A segélykérők számáról az 1937/38-as év adja a legmegkapóbb képet, amikor kerekén 36 000 kérvény futott be az akcióhoz, kérve a Főméltóságú Asszony támogatását. Legsúlyosabban esik latba azoknak a kérése, — rendszeren nagyobb összeg — akik ezen segélytől várják életük megalapozását. (Iparigazolvány kiváltása, forgatóke az ipar vagy üzlet megindításához, stb.)

A Főméltóságú Asszony személyesen vesz részt akciója minden gondjában és örömeiben. Az ő kifejezett óhaja, hogy akciója a hozzá forduló indokolt kérések kielégítésén kívül maradandó, jól megalapozott intézményeket is hívjon életre. A legelső ilyen intézmények a Napközi Otthonok voltak, amelyek az iskolanővérti intézmény közbenjöttével a székesfőváros területén az utolsó 12 esztendőben száza szaporodtak. Ezek a napközi otthonok több mint 8000 iskolás koron aluli gyermeknek nyújtanak nevelési és szociális gondozást.

Ugyanek a Főméltóságú Asszony nevéhez fűződik a második gyermekkorban lévő munkaképtelen öregek ugyanevezett kisonthónai-nak megteremtése, amelyek egy- esetleg két-szoba-konyhás lakásokban 6—8 elaggott embernek nyújtanak gondtalan, nyugodt, családias jellegű életet. 83 ilyen kisonthon van, amely 189 öreg otthoniul szolgál.

El nem mondható hálával és szeretettel viselik a kisonthonokban élő öreg asszonyok azokat a jó meleg kötött gyapju kendőket, amelyekről büszkén mondják el mindenkinek, hogy ezt a Főméltóságú Asszony készítette részükre.

A munkanélküliség legsúlyosabb idejében, ugyanekek a Főméltóságú Asszony akciója tette lehetővé, hogy az üresen hagyott gyárhelyiségekben szeretet-otthonok létesítenek, amelyek tisztágyat, testápolási lehetőséget biztosítottak a fűtött, világított helyiségekben részükre. Erre a célra létesítette a székesfőváros nagy befogadóképességű menhelyeit is.

Pred skorom dvajsti let se hapilo ono delo, na čelo, kojega je stala preuzvišena gospa vitéz nagybányai Horthy Miklósa, Zena Gospona Guvernera, kaj bi s svojom važnom osobom i plemenitim srecem stvorila onu po-

SEMENJE

Gospodarsko, vrtno i za cvetje,

umetni gnoj i matrijal za spricati

se dobi pre:

Ország József mag- kereskedésében
Nagykanizsán, Erzsébet-tér 10.

močnu akciju, koja je za ono vreme bila mala i familiarna, ali je potli portala jaka i rezirila se po celom orsagu i koja je z daruvanjem orsackih voditelov mogla hapiti se svoje delo: pomagati onomu narodu, koji je v onim žalostnim vremenim postal jako siromašen.

Od početka je ta pomoćna akcija gospe guvernerke zela v roke pomaganje familiam invalidov, koji su došli dimo s svetskoga tabora, dovicam i popilam i drugim takšim, koji su opali v velku žalost.

Reči Preuzvišene Gospe, s kojim je prosila magjarskoga naroda, otrple su srca i bugjelare i svote koje su skup došle i druge dare je prek različitih organizacija spravila v roke onim, za koje se brigala.

V punoj meri se ta akcija onda pokazala, i rezirila se s ako leto se više i više i postala je dobro organizirana, da su 1930. i 1933. leta široke mase naroda ostale predi dela, a i med srednjimi ludmi se se više mašlo takših, koji su nucali pomoć.

Od toga vremena, kak se je ta akcija na velkom proširila, prešlo je prek deset let i tak je zašla v magjarske duše, kaj saku jesen ne samo oni, koji su pomoći potrebni, čekaju kaj se bo hapila, nego i oni, koji kanju daruvati i koji, da se čujeju reči prošuje k srecu, tak radi i marljivo pošilaju svoje dare, kaj su niti lani, da su se ne čule eksterne reči prošuje od Gospe Guvernerke, dari ne zostali. Na više, prošuju za pomoć je bilo 1937/38. leta, da je došlo okroglo 36 000 molbenic do rok akcije, v kojim su prosili pomoć od Preuzvišene Gospe. Najtežese su bile molbenice onih — redovito za vekse svote — koji su od te pomoći čekali kaj si bodo svoje življenje stvorili. (Dozvole za meštrije tirati, kapital za meštrije ili štacuna hapiti i. t. d.)

Preuzvišena Gospa samo v svoji peršoni deli se brige i veselja te svoje akcije i njena je prava žela, kaj se bodo zvun toga, kaj se sakoj obrazloženoj prošuji zadovolji, stvoriju i stalne pomoćne inštitucije na dobrom fundamentu. Prave takše inštitucije su bile Dnevni Domi, v kojem pomaćuju školske sestre (opatički red). V glavnom varašu su črez zadnjih 12 let stvorili 100 takših domov. V tem dnevnič domam vodju brigu nad prek 8000 takšom decom, koja još nejdju v školu, paziju na nje i davaju njim socialnu brigu.

Isto tak z imenom Preuzvišene Gospe skapćeni su i »mali domi« za stare ludi, koji već nemreju delati i postali su nazaj deca. To su domi z jednom ili dvema hižami i kuhnjom, de po 6—8 starcov živi mirno, familiarno i prez brige. Takših domov imaju do 83, de živi do 183 starcov.

Staro žene, koje živiju v tem malim domam s takšom zafalom

i ljubavi, koja se niti reći neure, nosiju one, dobre tople ovneue strikane robece, z koje gidavo preповедaju sakomu, da je te roboe njim napravila. Preuzvišena Gospa.

Da je bilo najteškese vreme prez posla i onda je akcija Preuzvišene Gospe stvorila mogućnost, kaj v praznim Fabrikam napravili dome za siromaške delavce, de su meli tople, svetle dome, čiste posteile i de su mogli i sebe počistiti. Za to je otvoril i glavnu varaš svoje „dome za obranu“, v koje čuva ludi vležne.

„Hajléktalanok menhelye“

„Dom za one, koji nemaju stana“.

Aldozatos munkájának és kártartó fáradozásának talán legszelb példája a hajléktalanok menhelye, melynek ágyait és felszerelését a honvédelmi minisztériumtól eszközölte ki a Kormányzó Ur hityeze. Összesen 1300 ágyat és a hozzá való ágynemű-felszerelést köszönhet az arra szorulóknak a Főméltóságú Asszonyoknak, aki magáévá tette a hajléktalanok ügyét.

Ezen a helyen említjük meg a Horthy-kórházat is, mely tulajdonképen szegényháznak készült. De mikor látták, hogy rengeteg beteget nincs hol elhelyezni a kórházak zsufoltsága miatt, kórházi célokra adták át.

Nem feledkezett meg azonban a Főméltóságú Asszony az ilyen formán lakás nélkül maradt kislőregekről sem, akiknek az akkori lakásbőség idején 83 kislakást biztosított a kórház céljaira átalakított szegényház helyett.

Morti najlepša pelda je velkoga truda i posla punoga alduvanja „Dom za one, koji nemaju stana“. Posteile i polihstvo za te dome prosila Gospa Guvernerka od honvedskoga ministeriuma. Se skup 1300 posteile i postelijnav moraju oni, koji su toga potrebni zafaliti Preuzvišenoj Gospe, koja naše zela brigu i za one, koji nemaju doma.

Tu spomenemo i Horthy špital, kaj i prav za prav bil napravljen za siromake, ali da su vidli, kaj je čuda betežnikov ostalo prez mesta, kajti su špitali bili preveč puni, onda su žnjega napravili špitala.

A zato je Preuzvišena Gospa na pozabila za svoje „male starce“, koji tak ostali prez stana. Kvarterov ga za ono vreme dosti bilo, pak njim je tak zatigurala 83 malih stanov, na mesto sirotičča, koje su zeli za špital.

Novi notarjuš v Kotoribi

Spražnjeno kotoribsko notarjuško mesto su te spunili. Molbenie je bilo više, a vufanje je bilo v Csabakői Tibora, čakovskoga notarjuša, koji je na svoju roku vodil posle, i tak su njega postavili za notarjuša. Csabakői Tibor je pol leta v Čakovcu delal jako marljivo i hasnovito i zaslužil je velko poštuvanje delu magjarske uprave. Sigurno bo i na svojem novosu mestu tak dobro delal za pravi magjarski cil i za dobro općinarov.

BELPOLITIKAI HIRADÓ

MURAKÓZ 5
1942. március 5.

Az Erdélyi Párt szövetségre lép a kormánypárttal

Erdélyiska stranjka i skup z vladinom stranjom

Az Erdélyi Párt elnöki tanácsa és országgyűlési képviselői csoportja Budapestben ülést tartott, amelyen határozatban kimondták, hogy az Erdélyi Párt és a Magyar Élet Pártja a jövőben pártszövetségi formájában együttműködik. A határozat azzal indokolták meg, hogy kulcsfontosságú helyzetünk és azok az erőfeszítések, amelyek az országra a közeljövőben várnak, a Kormányzó és a kormányzat körüli szorosabb tömörülést teszik szükségessé. Az Erdélyi Párt a maga politikai erejét teljes mértékben a nemzet nagy céljainak szolgálatába állítja, amelyek csak erős és minél szélesebb rétegekre támaszkodó kormányzat segítségével valósíthatók meg. Egyben az Erdélyi Párt azzal a kéréssel fordul a politikai pártokhoz: függesszék fel a pártlarcokat a háboru tartamára, hogy a nemzet teljes erejét vehesse abba a küzdelembe, amely a magyarság jobb jövőjét hivatott biztosítani.

Predsednički savet i oblegatska grupa Erdélyiske stranke su držali v Budapestu sesiju, na kojoj su zrekli, kaj na dele bo Erdélyiska stranjka skup išla z Magjarskom Stranjkom Života v formi zveze stranjki. Zrekli su to za to, kajti naša vezdašuja zvujska politika i ona velka napijanja, koje orsaga za skoro vreme čekaju, zahtevaju, kaj se bomo si našli koli Guvernera i vlade. Erdélyiska stranjka je celu svoju jakost postavila v službu naroda i njegovih cilov, a to je moči dostignuti samo onda, ako bo vlada jaka i ako se bo vlada mogla osloviti na celi narod. V isto vreme je Erdélyiske stranka dala prošuju na političke stranke, naj za vreme tabora de neju na stran političke borbe, kaj bo mogel narod s celom svojom jakosti iti v onu velku borbu, koja bo narodu zasigurala bošu budućnost.

A főispán tájékoztatója a zalaegerszegi MEP szervezetben

Govor velkoga ispána konferenciji MEP-a v Zalaegerszegu

A Magyar Élet Pártjának zalaegerszegi szervezete értekezletet tartott, amelyen vitéz gróf Teikli Béla főispán, a MEP vármegyei elnöke nagyvonalu, rendkívül érdekes tájékoztatót adott az időszerű kül- és belpolitikai, valamint gazdasági kérdésekről. Kéért a kormányzó-helyettes választásra, ismertette a megválasztott kormányzó-helyettes nagyszerű egyéniségét és azt a nagy előnyt, amelyet ez a választás a nemzet egysége szempontjából jelent. Felhívta a figyelmet a nemzet érdekeit veszélyeztető propagandára, a

Elég a kenyérünk, burgonyánk, zsirunk — mondotta a közellátási miniszter

Imamo dosti kruha, krompera i mašče, rekeli je minister za narodnu prehranu.

Györffy-Benyel Sándor közellátási miniszter a sajtó képviselői előtt ismét részletes, mindenre kiterjedő tájékoztatót adott a közellátás minden ágáról. Az érdekes, pontos adatokból világosan kitűnik, hogy az ország valamennyi elsőrendű élelemből el van látva a szükséges mennyiséggel. Elég a lisztünk, tehát nem lesz további kenyér-fejadag-ésökktetés. Elég a burgonyánk is az új termésig. A zsír-ellátásban örvendetes javulás állott be és nincs egyetlen háztartás sem zsír nélkül. Ujjab nagyszabásu ruhaakció következik a közeli napokban. Textil-központot állítunk fel, mely a lábbeli központhoz hasonlóan a ruha-ellátást intézi. 10–14 pengős szöveteket gyártunk nagy mennyiségben és hozunk forgalomba. Ezenkívül több mint ötmillió pár cipőt készített a Lábbeli Központ kisiparosokkal és gyárakkal. Biztosítja 6 és félmillió pár lábbeli talpalásához a fejeléséhez a szükséges anyagot.

Györffy-Benyel Sándor miniszter za narodnu prehranu je pred novinarima široku izjavu, koja se preteže na se, kaj se tiče narodne prehrane. Z onoga kaj se pripovedal, se svetko vidi, kaj je orsag obskrblen se sem onim, kaj je za hraniti naroda potrebno. Dosti imamo mele, pak stopa nabodo doli išli s cedulami. Dosti imamo krompera do novoga. V mašči se isto popravil položaj, pak je ne več niti jena hiža ne prez mašče. Postavili bodo centrala za takstilnu robu, koja bo oprave ran tak delila, kak i ona centrala, koje obutela deli. Čuda štofov bodo tkali i v prodaju pustili po 10–14 pengő metra. Zvun toga bo centrala za obutela dala napraviti po meštram i fabrikam prek pet milijonov pari šolcov i zasigurala bo temple i oglavi za šert i pol milijonov pari obuteli.

vábbi munka elhatározásával fejeződött be.

Organizacija Magjarske Stranjke Života v Zalaegerszegu je držala konferenciju, na kojoj je vitez grof Teikli Béla, velki ispan, varmegijski predsednik Magjarske Stranjke Života držal jako interesantnoga govora za vezdašnje prilike zvujske i znutračnje politike i gospodarstva. Zvrnu se na zbiranje namestnika guvernera, na njegovu velku peršonu i na se ono dobro, kaj je celi narod dostiglel stem zbiranjem. Opomenul je na onu prodagandu, koja je narodu na velki kvar i pogibel koju se propaganda deli i proti koje se mora saki pošten magjarski človek fest boriti. Za borbu proti bolševizmu, v kojoj i mi imamo naše velko delo veli, da je ta borba za naš ne se jeno. Nesmemo pozabiti, kaj smo do vedostig li samo pot toga, zakaj se naš narod bori i zakom ide. Se meramo včiniti, kaj se nam pri deli i povanje zasigura. Pri naš, makaz su nam kaj-kaj na menje deli, je još navek bolše živlanje, kak de gud drugdi. Govora velkoga ispána su prijeli i velkim zduševljenjem i konferencija se zvršila stem, kaj bodo daluje delo v roke zeli.

P. Fekete Géza előadása Zalaegerszegen

Predavanje P. Fekete Geza v Zalaegerszegu

P. Fekete Géza csaktornyai hitlanár a zalaegerszegi Mansz és a népművelési bizottság meghívására »Takarékosság, jötekonyság, áldozatkészség a honvédelem szolgálatában« címen nagyon érdekes és mélyenszántó előadást tartott. A nagyszerűen összeállított előadásban kifejtette, hogy a lélek, amellyel honvédeink harcolnak, nemcsak az ő lelkük, hanem tulajdonképpen a közösség, a közös szellem lelke is. Ezért szükséges, hogy ne csak a hadbavonulókat, hanem az onnan esetleg nyomorékon visszatérőket is szeretettel és megértéssel fogadjuk. A háboruban szerzett nyomorúság ne teher, hanem dicsőség és könnyebb életlehetőség legyen a hazatérőknek. Áldozatkészséget kell gyakorolnunk, mert aki most nem vesz részt a közös áldozatban, az farizeus.

P. Fekete Géza, čakovski kajaket je na poziv Magjarskoga Zenskoga Društva (M. A. N. Sz.) i komišije za rezševčenje naroda v Zalaegerszegu držal tam jako interesantno predavanje za »Sparanje, dobročinstvo, alduvanje v službi obrane domovine«, koje je sakoga jako genulo. V tem, lepo i na velkom skup složenim predavanju je tolnačil, da ona duša s kojom se naši honved boriuju, je ne samo njihova duša, nego je to duša i svih naš, skupnudu celoga naroda. Zato je potrebno z ljubavi i razumom prijietne samo one, koji ideju na taborišče, nego i se one, koji se vrmju vesrećni, nevolni teški invalidi. Nevolu, koju su si spravili v taboru, nesme biti teher, nego dika za njih i nam je dužnost stvoriti njim lehkeše življenje.

Hírek a magyar vidékről

Vesti z magjarskih krajov TOLNA

községben most fejezték be a téli mezőgazdasági tanfolyamot, amelynek hallgatói közt öt nő és két lelkész is volt. Az 52 hallgatót ezüstkalászos gazdává avatták.

Tolna. Ve se zvršila zimsko gospodarska škola, med deaki su bile dve žene i dva popi. Se petdesetidva deaki postali su gazdi s srebrnim klasom.
SOPRONBAN

megalakult a soproni Magyar Szövetség, amelyben 51 keresztény nemzeti alapon álló soproni egyesület tömörült kilenc-ezer taggal. Elnökké közfelkiáltással Hőgyész Pál főispánt választották.

Sopron. Stvorila se Šopronska Magjarska Zveza, v koju spada petdesetjednó društvo, za šopronska i takša, koja stojiju na kršćanskam narodnom fundametu, a članov imaju do devetjezer. Za predsednika su na jeden glas zebraali Hőgyész Pála, velkoga išpana. SZEGED

város kisgyűlésén elhatározták, hogy gróf Teleki Pál, elhunyt miniszterelnökünk, soha el nem muló emlékére alapítványt szerveznek. A 20.000 pengő alapítvány kamatait a földrajztudományban kitűnő előmenetelt felmutató egyetemi hallgatók kapják.

Szeged. Na maloj varaškoj sesiji kaj bodo postavili za spomen ve-kivečnih zaslužbi Teleki Pavla, pokojnoga ministra predsednika, fonda. Z interese toga fonda od 20.000 pengő bodo dali dare deakam višoke škole, koji bodo naj-bole znali semlovsava. SZÉKESFEHÉRVÁRON

nagyszabású zenei élet bontakozott ki az elmúlt hónapok alatt. A város fiatal zenetanárai, a honvédszenekar vezetője és más zeneértők állnak a mozgalom élén. Néhány értékes, szép zenei est máris sok zenekedvelőt toborzott össze.

Székesfehérvár. Mužika se jako revizija v tem varašu črez zadnjih mesecov. Mladi varaški profesori mužike, voditeli honvedske mužike i drugi dobri mužikasi se brigaju za to gibanje. Več su dali par lepih koncertov i stem su isto dobili k sebi čuda takših, koji imaju radi mužiku.

Uj jegyző Kotoriban

A megüresedett kotori jegyzői állást most töltötték be. A pályázók közül Cserbakői Tibor csáktornyai önálló hatáskörű közigazgatási jegyző iránt nyilvánult meg a bizalom, így őt nevezték ki a jegyzői állásra. Cserbakői Tibor felévig a csáktornyai jegyzőségben fejtett ki eredményes, értékes munkát és szerzett megbecsülést, lisztolélet a magyar közigazgatás munkájának. Bizonyára új állomáshelyén is hasonló eredménnyel fog működni és az igazi magyar cél érdekében dolgozik lankadatlanul községének lakóiért.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY: SZÓZAT

Hazádnak rendületlenül
Légy híve, ó magyar!
Bölcsöd az, majdan szrod is,
Mely ápol s ettakar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell!

Ez a föld, melyen annyiszor
Apáid vére folyt;
Ez, melyhez minden szent nevet
Egy ezredév esatolt.

Itt küzdtetek a honért
Hős Árpád hadai,
Itt törték össze rabigát
Hunyadnak karjai.

Szabadság! Itten hordozák
Véres zászlóidat;
Elhulltanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.

Annyi balszerenese hőzt,
Oly sok viszály után,
Hogfogyva bár, de törve nem:
Él nemzet e hazán!

S népek hazája: nagy világ!
Hozzad bátran kiált:
Egy ezredévi szenvedés
Kér éttet vagy halált!

Az nem lehet, hogy annyi szív
Hiába ontá vért,
Keserűben annyi hü kebel
Szakadt meg a honért.

Az nem lehet, hogy ész, erő
És oly szent akarát
Hiába sorvadozzanak
Egy átoksúly alatt.

Még jönni fog, még jönni kell
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság esedez
Százerek ajakán.

Vagy jönni fog, ha jönni kell
A nagyszerű halál,
Hol a temetkezés felett
Egy ország vérben áll.

S a srt, hol nemzet sülyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyászkonny ül.

Légy híve rendületlenül
Hazádnak, ó magyar!
Ez éltetőd, s ha elbukál,
Hantjával ez takar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely!
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell!

MAGYAR TANÍTÓ

A tanítóképző népművelő munkája Muraközben

Narodno kulturno delo preperandije v Medjimurju

A csáktornyai tanítóképző intézet igazgatósága dr. Pfeifer Vilmos tanár vezetésével lankadatlan munkával azon fáradozik, hogy Muraköz népet minél előbb teljesen bekapcsolja a magyar kultur-közösségbe. Ennek céljából népművelési kirándulásokat vezetnek a falvakba és lelkes előadásokkal tanítják a lakosságot magyar dalra, magyar énekekre.

Ezuttal Murakirályra látogatott el a lelkes gárda és egy egész napos program keretében éltek hivatásuknak a jövődni tanítók a délelőtti folyamán mintatanításokat mutattak be az iskolában. Némelyik fiu már egészen friss muraközi nyelvismeretét is felhasználta és muraközi nyelven tanított.

Este 7 órákor került sor a tulajdonképeni műsorra. Az iskola tantermében alig félt meg az összegyűlt tömeg. Mindenki hallani, látni akarta az előadást, amelynek során olyan meleg, őszinte hangulat alakult ki, mint még soha. A Hiszekegy után Kocsis Endre V. éves növendék mondott magyarnyelvű üdvözlőt, míg társa, Bolmanáncz György muraközi nyelven köszöntötte a falu népet. Azután egymás után következtek a szép-nél szebb magyar népdalok. De közbeiktattak néhány muraközi népdalt is. A közönség újra meg újra követelte a nótákat. Az iskola köré lassankint odagyűlt

az egész talu. Ki kellett nyitni az ablakokat, hogy kint is halljanak az emberek. Mindenki énekel már és Antauer Ottó V. éves növendék muraközi nyelvű beszéde végén, amelyben Muraköz és az ezeréves Magyarország egységét fejtette ki, a közönség elragadtatva, lelkesen kiáltotta:

Éljen Magyarország!
Éljen Horthy Miklós!

Ünnepélyesen átadták a Zrinyi-kápolnát és a telket a Zrinyi Csoportnak

Zrinyiovu Kapelu i grunta su s paradon prekdali Zrinyiovi j grupi

Vasárnap délután a szentilónai állami elemi iskolában összegyűlt a csáktornyai diki körjegyzőség községeinek képviselőtestülete, hogy jogerőre emelje az előjáróság adományozását, amely által a szentilónai Zrinyi-sírhely a hozzátartozó telekkel együtt a Vitézi Rend csáktornyai Zrinyi Csoportjának tulajdonába ment át.

Az ünnepélyes közgyűlésen jelen volt dr. Vida Ferenc főszolgabíró. Nagy Károly polgári iskolai igazgató, a Zrinyi Csoport társvezetője, Kákossy Győző körjegyző és az előjáróság tagjai teljes számban. Okresa Rókus községi bíró üdvözölte a megjelenteket és bejelentette az előjáróság határozatát. A kör-

Kocsis Endre szavallt még, majd újból nóták következtek és amikor vége volt az előadásnak, kint a folyosón öreg bácsikák és nénikék simogatták szeretettel a derék képzősöket és köszöntették nekik a szép, magyar előadást.

Direkcija čakovske preparandija, pod voditelstvom Dra Pfeifer Vilmosa profesora, se s stalnim delom trudi, kaj bi medjimurskoga naroda čim predi čisto prikročila k skupnoj magjarskoj kulturi. Stoga pohajaju i sela, tam držiju lepa predavanja i vučiju naroda na lepe magjarske pesme i na druge lepe magjarske stvari.

Za ve su te zduševljeni naučitelji pohodili Dolnje Kralceve i s programom, koji je trajal črez celi den, su budući naučitelji spunjivali svoju dužnost i širili kulturu. Pred poldan su v školi školi držali naučiteljske probe. Nekoji deaki su već pokazali, kaj su se na fletno već naočili i medjimurskoga jezika, pak su po medjimurskoj jeziku vučili decu.

A pravi program je bil stopran na večer ob sedmi vuri. Ludi, koji su se žišli, su komaj vlezli v školu. Si su štelji čuti i videti to lepo predavanje, koje je bilo tak pravo i iz srca, kakše su još nigdar ne vidlo. Najpredi su zmollili Veru Božu, a polti toga je Kocsis András, deak V. razreda magjarski, a njegov pajdás Bermanec Čyura po medjimurski pozdravil selskoga naroda. Zatem su popevali magjarske narodne popevke, jenu lepu od druge, a na zmes i medjimurske. Ludi su se zahtevali z nova — z nova. Pomalem je celo selo došlo do škole, morali su otpreti obloke kaj su ludi i vuni poslušali. Na zadnje su veči si popevali i da je Antauer Ottó, deak V. razreda držal po medjimurski lepoga govora, v kojem je tolmačil jedinstvo Medjimurja z jezero let starom Magjarskom, su si ludi zduševleno kričali.

„Éljen Magyarország!“ Éljen Horthy Miklós!“

Za tim je Kocsis Anoraš pak deklamiral jenoga verša i opet su popevali i da je predavanje bilo kraj, onda su stari dedeki i mamice na ganju z lubavi podragali mlade preparandiste i lepo su njim safalili za ovo lepo magjarsko predavanje

Ünnepélyesen átadták a Zrinyi-kápolnát és a telket a Zrinyi Csoportnak

Zrinyiovu Kapelu i grunta su s paradon prekdali Zrinyiovi j grupi

viselőtestületi tagok nagy lelkesedéssel fogadták el az adományozást. Kákossy Győző körjegyző ismertette ezután azt a lelkes áldozatkészséget és megértést, amellyel a községek a nemesség megváltási árához hozzájárultak. A Zrinyi Csoport nevében Nagy Károly igazgató vette át az adományt és meleg szavakkal mondott köszönetet az igazi magyar érzés ilyen megnyilvánulásáért. Bejelentette, hogy a Csoport a központtal karöltve méltó módon kívánja rendbehozni a kegyeletet helyet. Nagyszerű emlékművet állít fel és a kápolnát restauráltatja.

A községi bíró a községek nevében ígéretet tett, hogy a la-

kosság erejéhez mérten terméshetben. anyagban hozzá kíván járulni a munkához.

V nedelu po poldan su žišli zaštopniki općiu čakovske zvonjske notarjuše v državnoj narodnoj školi pre Svetoj Jeleni, kaj bi podkrepili dar poglavarstva, s kojim je Zrinyiova grabnica (kapela) z gruntom, koji kroj pripada, prešla v lastovitost Čakovska Zrinyiove grupe Vitezkoga Reda.

Na toj paradnoj sesiji bil je tam Dr. Vida Ferenc főszolgabíró, Nagy Károly direktor purgáske škole, skupni voditelj Zrinyiove grupe, Kákosy György zvinjiski notarius i si poglavari Okreša Rok birova je pozdravil

sesiju i prijavil je kaj su poglavari srećki. Zastupniki su veklim sdušev lenjem potradili toga dara. Zatim je Kállossy György notarius pripovedal za onu sduševlenu dobru volu, s kojom su općine za ov plemeniti cil rade alduvale. V ime Zrinyi grupe je Nagy Károly direktor zel prek dara i s toplimi rećni se zafalil, kaj se pravo magjarsko čuostvo tak lepo pokazalo. Z reket je, kaj bo ta grupa, skup s centralom, na vreden način vredila ovo zveto mesto. Kapelu bodo popravili i lepoga spomenika bodo postavili.

Obćinski birova je v ime općine obećal, kaj bo i narod, kak dalko je moći, potpomagal z matrialom i delom.

mólesfákon, de különösen az őszibaraek- és szilvafákön a vesszőknek püspökszerűen meg görbülései árulják el azt, hogy a nyáron a levéltetvek ellen rendszeresen és eredményesen nem védekeztek.

Az elhanyagolt, kivénhedt fák száradásának indult vagy korhadó részein ott találhatjuk a különböző alakú taplógombákat, vagy fagombákat, amelyeknek fonalai a fatest belsejében haladva kémiai bomlást okoznak és a fatestet porhanyóvá, omlósá, odvássá (szárazon korhadta) helyesebben redveséssé teszik. A megtámadott ágak elvesztik szilárdágukat, amiért vihar esetében könnyen letörnek, ha pedig a fán maradnak, hamar elhalnak, elszáradnak. A fa törzsén lévő redvesedés fokozatosan továbbhaladva a fatest belsejébe a fa teljes kiszáradását, kipusztulását okozhatja.

Ha azután közelebbről vizsgáljuk meg gyümölcsfáinkat, akkor annak írónyvastagságu gallyain, vesszőin ott találjuk a gyűrűspillének gyöngysorszerűen lerakott sötétszürke színű tojásgyűrűit, továbbá, különösen a vastagabb ágak hónaljában a gyapjaspillének taplóra emlékeztető világosbarna tojásosomóit, amelyekből tavasszal kelnek ki a gyűrűspillének szürkésbarna színű és hátukon kék és

páros, szőrös szemölcsessel bíró hernyói, amelyek tavasszal rövid idő alatt rágiák le, illetve teszik egész lombtalanná, koppasszá az alig kizöldült fákat.

A körtefáknak elősodott gallyai és ágai vagy fiatal fák törzsei az egészséges részeketől eltérő kóros elváltozást mutat: a hék pikkelyesen kérges, párhuzamosan repedezett, cserépes, vagyis varas, amiért az ilyen összerepedezett, lehamló, varas kérgérszék "koszos" külsőt öltenek. A varas ágak a Venturia (Fuzikladium) nevű élősködő gombának élősködéséről görbülteké, kissé csavarodottá és torzulttá válnak, amely elváltozások jól megkülönböztethetők a hengerlaku és simafelületű egészséges ágaktól. Az ilyen beteg fák levelei és gyümölcsei is varasak lesznek. Ha a fák — gondozás, permtezés nélkül — több évig szenvednek a varasodásban, sánylódésnek indulnak és csakhamar kipusztulnak.

Ha azután egész közelről vizsgáljuk meg gyümölcsfáink ágait, gallyait, pl. a szilvafán, az almán stb., ott találjuk a gesztenyebarna színű, félborsószem nagyságu tekóns pajzstetveket, vagy ha azután nagyítóüveggel folytatjuk a vizsgálatot, akkor a legkülönbözőbb gyümölcsfák simahéju ágrészein és vesszőin, esetleg törzsén ott találhatjuk a milliméternél is kisebb kaliforniai és egyéb apró pajzstetveket, amelyek a fa tápdveinek kjszivásával megakadályozzák az egészséges fejlődést, a fa csökkenyes marad, sánylódik és végül kipusztul.

Folytathatnánk a felsorolását azoknak az állati és növényi kártevőknek, amelyek az általuk okozott különböző kóros elváltozásokkal, vagy fejlődési alakjaikkal árulják el jelenlétüket a fán, de ez alkalommal csak azokra hívtam fel a figyelmet, amelyek a gondozatlan fákön többnyire megtalálhatók és amelyekből még a téli nyugalom állapotban kell a fákat megszabadítani, hogy a jövő évi nagyobb kártételt ezáltal megakadályozzuk, magunkat pedig megóvjuk a súlyos károsodástól.

A beteg, fertőzött növényi részeknek gondos eltávolítása és megsemmisítése biztosíthatja csak a tavaszi és nyári permtezések sikerét.

Već v jesen, da je listje senrelo, je sadovnjar pokazal onoga kvara kojega su sakoformu kukci i vuši, onda sakoformu glive i gobe, čez prešlo leto napravile. Ovi traqi ve v zimi, da drevje počiva, živo pohazeje, s šterim drevom lanjsko leto nesu vodili potrebnu i spametnu brigu.

Najpredj si poglednemo drevje, kakše betežne kite i druge rane se vidiju na njem z bog toga, kaj je ne bila prava briga nad njimi.

Na drevju ve da ga ne listja, se već z dalka vidi pušeni sad (mumije), koji vesi visepot i na kupe, kojega su napravili male glivice, Sklerotirna zvane i zbog kojih je te sad zagnjil, sprhel, pošuil se i ve ima samo suhe kove. Ovi suhi sadi, makaz ostaneju na drevetu, ali senrijo doli ležiju na zemli, na prtuletje, da

KÖZGAZDASÁG

A gondozatlan gyümölcsfa áruló jelei

Kaj pokaže jadovnjara, za kojega se nišši ve briga

Azok a kártevők, amelyeket a gyümölcsfákon a különböző állati és növényi kártevők az elmúlt nyáron okoztak, az őszi levélhullás után is nyomot hagytak maguk után. Ezek a nyomok most, a fák téli nyugalmában árulójelként hirdetik azt, hogy az elmúlt évben melyik gyümölcsfa nem részesült megfelelő és szakszerű gondozásban.

Vegyük mielőbb szemügyre gyümölcsfáinkat, milyen kóros elváltozások, képződmények láthatók rajtuk, amelyek a gondozatlanság tanujelét mutatják.

A lombjától megvált különböző gyümölcsfák koronájában már messziről szembelelnek az egyesével vagy többsével eszmében függő gyümölcsmumiaiak, amelyek a Sclerotinia-gombák okozta monilia betegségtől elrohadt gyümölcsöknek összezugorodott, ráncos feületévé vált és többnyire csak magából és borszerűen megkeményedett héjből álló alakjai. Ezek a gyümölcsmumiaiak, ha akár esztűngye maradnak a fán, akár lehullanak és a földön hevernek, tavasszal megfelelően nedves és meleg időjárás esetén megindító lesznek a moniliafertőzéseknek.

Hasonlóképpen messziről észrevehetők a fák koronájában esztűngye henyőfészkek is. Ilyenek a fehér galagonyapille henyőjának egy-két levélből összefonott ugynevezett kishenyőfészkei, továbbá a sárgafaru pillének több levélből összefonott, olykor ökölnyi nagyságu nagy henyőfészkei. Ezekből szülednek szét tavasszal a galagonyapillének sárgás-barna sávokkal tarkázott fekete színű, továbbá a sárgafaru pillének két sárgás-vörös sávval bíró, barnás-szürke színű, szőrös hernyói, hogy lerágiák a fák fiatal hajtásait, leveleit.

Csapadékban gazdag vidékek, vagy páratelt levegőjü magaslati helyek fáinak törzseit és ágrészeit nagymértékben lepik el a különböző alakú (kérges, leveles és bokros) zuzmó- és mohatelepek. Ezek az által okoznak kárt, hogy a sűrű zuzmóbevonatok és mohapárnáskák megnehezítik, vagy teljesen megakadályozzák a levegőnek, a világosságnak és a melegnek a fához

jutását, továbbá szivacs módjára összegyűjtik és visszatartják, vagyis csak lassan párologtatják el a vizet. Ennek következtében a beborított kérgeszek alatt a fában elhalási folyamatok állhatnak be.

Olyan kertekben, ahol az elmúlt nyáron nagy levéltetű invázió volt, ott a különböző gyü-

A csáktornyai csendőrség fogta el a fél Dunántulon hajszolt márka-csempészeket

Čakovski žandari su vlovili švindlere z markami, koje su iškali po pol Dunántulu

Szombathelyen egy magát Kovács Sándornak nevező férfi két muravideki és egy nagykanizsai kereskedőtől kicsalt 4991 márkát azzal, hogy azt pengőre tudja váltani. Az átvett pénzrel azonban nyomatlanul eltűnt.

Mivel Kovács személyéről Szombathelyen senki sem tudott felvilágosítást adni, az ottani rendőrség a csáktornyai csendőrségtől kérte meg a nyomozásba való bekapcsolódásba. A rendőrség fellevele szerint ugyanis a Csáktornyaiban lakó Schwartz Ferenc kereskedőnek ismerni kell azt az állítólagos Kovács Sándort, akivel annak idején együttjárt Nagykanizsán Sebők Antal ruhakereskedőnél és eladó márkák után érdeklődtek.

A csáktornyai csendőrség Tassányi József főtörzsrőrmester vezetésével

Izgalmas nyomozás után kézrekerítette a márka-csalókat

Schwartz Ferenc csáktornyai kereskedőségét, Brandl Viktor csáktornyai gépkocsivezető és Németh Béla szentgotthárdi napszámos személyében. Kiderült, hogy a három szélhámos állandóan valutákkal kereskedett, persze zugforgalomban. Eddig hét esetet bizonyítottak rájuk. Adták őket a budapesti valutagyűvészeknek.

De egyben eljárás indult Sebők Antal ellen is, mert rábizonyosodott, hogy a közvetítésért 300 P-t kötött ki. Ugyancsak eljárás indult Krecsmár Albert szatós és mindazok ellen is,

akik a márkáknak zugforgalomban való értékesítése körül közreműködtek.

V Szombathelyu je jeden človek, koji zase veli, da se zove Kovács Sándor, od dieh medjimurskih i jenoga kanizkoga štaunara zmamil 4994 marke stem. kaj je on more premeniti na pengőe. S temi penzi je onda zginul prez traga.

V Szombathelyu je za Kovács Sándora nišši nikaj ne znal prepovedati, pak su zato s policaja zaprosili čakovsku žandariju, naj bi i su iškali krivce. Policaji su si tpk mislili, kaj bi Schwartz Ferenc trgovce, koji stanuje v Čakovcu, moral poznati toga tobože Kovács Sándora, s kojim je za ono vreme hodil v Kanizsi pre Sebők Antalu štaunaru ide su spitalvali, jeli ima marke za prodati.

Čakovski žandari su, pod voditeljstvom Tarsányi Józsefa, glavnoga štabkoga stražamestra

potil dugoga iskanja vlovili švindlere marki

i to Schwartz Ferenc štaunarskoga detiča s Čakovca, Brandl Viktora šofera s Čakovca i Németh Petra težaka s Szentgotthárd. Prenášlo se, kaj su ovi tri švindleri stalno trgivali z valutom, ali samo skrivonce. Do ve im su njim dokazali dve takste trgovine. Prek su je dali v Budanest, državnomu tužitelu za valute.

A vodi se istraga i proti Sebők Antalu, kajti se dokazalo, kaj si je on pogodil za mašeteriju 300 pengő. Isto tak tožiju i Krecsmar Alberta štaunara i se one, za koje se dokazalo, kaj su pomagali skrivonce marke prodavati.

bo toplo i moko vreme, pak bodo drevo zasmradili s tem betegom.

Isto tak se z daleka vidiju gosonice gnjezde koje vesiju na kitju. To su „male gnjezde“, koje pleteju beli matuli z jenoga ili dva listov, onda „velke gnjezde“, koje pleteju žuti matuli z više listov. S tih gnjezdi se rezideju na prutetleje črne, znato štrazaste gosonice belih matulov i hergijave štrafaste kosmate gosonice žutih matulov, koje požereju na drevje se mladike i listje.

De ga čuda dezija i med bregami, de je luft moker, tam se na drevju napravi čuda mehina (grmasti i listasti). Te mehina napraviju čuda kvara stem, kaj do dreveta nemre sunce toplotu i luft, kajti su jako gosti mehina, a držiju i nepuščaju fajhtvuču, pak stoga, de je drevje z mehinom pokrito, hapi prmeti.

Po takšim sadovnjakam, de ga lani čuda vuši bilo na listju, tam po drevju, osobito po breskvenu i slivam mlado kitje se tak vija, kak biskupova batina i pokaže, kaj su v leti drevje ne branili od vuši.

Na za puščenim, starom drevju, koje se već suši, moremo najti sakoforum gobe, koje puščaju svoje korenje v drevo i tak se drevo kvari, postane prhko, šuplasto (suhu gujilo), prave gujilo. Betežne kite postaneju slabe, veter je lahko vtrgne, ako pak ostaneju na drevetu, onda se fletno posušiju. Onjiloča na s teblu ide se dale nutri v drevo i tak drevo pomallem pogine s posušu se.

Ako pak zbliža poglednemo naše drevje, onda bomo na tenkim kitam našli pak jejei v okrog, kak prsten znesene, koje je pak drugi metul (prstenjak) znesel, a pod parduhom debelih kit pak druge jejei, znesene v kup, kak melim. Te je pak znesel kormati metul. S tih jajec na prutetleje zideju sive flekerte gosonice, koje za kratko vreme požereju je listje z drevja, koje je komaj stivalo.

Na hruškam betežno mlado kitje, ili mlada stebila pokažeju rezliku od zdravoga: kora je stara, spokana, puna s ranami i zato takše spokane zgulene kore kažeju srablivoga betego. Te beteg dojde od gliv Venturia (Furikladium) i od toga betego se kitje vija i zgubi formu, pak je do moči jako dobro rezlikovati od zdravoga kitja. Na takšem drevju bo i listje i sad pun gubi. Ako drevje črez više letotopi — prez spricanja i brige — od toga betego, onda fletno prhni i posušu se.

Ako pak bomo još bole z bliza pregledavali naše drevje, onda bomo našli na kitami, osobito na slivami, jabukami itd. kostenjaste gnjezde vuši (San Jose), tak velke, kak pot srna vašda, ako pak bomo z respektom dale gledali, onda bomo našli, na sakoforumom drevetu, po gladkim kitam, a i postebiam, kalifornijske i druge vrsti vuši, menjše od milimetra. Ove se vlečeju soha z drevja, sprečavaju, kaj bi se drevo moglo dobro rezvijati, i tak drevo ostane slabo, moči se i na sadnje se posušu.

Mogli bi još kaj-kaj toga nabrojiti, kulko kvara vuši i glive na drevju delaju i kak se pokažeju na betežnom drevju stem, kaj drevje zgubi svoju formu, ali

za ve smo šteli pokašati samo one, koje se najbolje vidiju na takšem drevju, s kojim nišči ne vodi brigu i od čega je treba drevje osloboditi još ve v zimi, da počiva, kaj bi stem sprečili

letnoga vekšega kvara, a stem bi i sebe začuvali od velkoga kvara.

Kaj je de betežnoga na drevetu, treba je z velkom brigam odrezati i zažgati, onda bo prutetno i letno spricanje hasnilo.

Rendkívüli tenyészállatbeszerzési kedvezmények a Mezőgazdasági Kiállításon

Zvimredne pogodnosti na gospodarskoj izložbi za plodnu marhu

A március 21-én megnyílt ötvenegyedik országos tenyészállatvásárára a hazai állatállomány továbbfejlesztése szempontjából ismét kiemelkedő jelentőségű szerepet fog játszani, mert a legkiválóbb tenyészanyagok elvételére itt értékesítik eladó anyagukat. Erre való tekintettel a földművelésügyi minisztérium és a rendezőbizottság a kiállításon a tenyészállatbeszerzést nagyrészt rendkívüli kedvezményekben részesítik, amelyek a következők:

A kiállításon vásárolt tenyészállatok hazaszállításának vasúti fuvardíját teljes egészében a rendezőség fogja viselni és csak a fuvardíjon felül felmerülő kisebb költségek (állatorvosi díj, esetleg a kísérő díja) fizetendők. E rendkívüli szállítási kedvezmény révén a legtávolabbi eső vidékek is vásárolhatnak a kiállítás z udag és értékes anyagából, mert a vételárát nem terhelik a szállítás egyébként jelentős költségei.

Ezenkívül kedvezményben részesülnek a köztenyésztés részére a törvényhatóságok, községi közbiztoskosságok és legelváti társulatok által eszközzendő vásárlások, amennyiben a földművelésügyi minisztérium a gazdasági felügyelőségek közhenjével történő vásárlásaiuknál előre megállapított keretben az paaállatok vételárából 15 százalékgig terjedhető rendkívüli árkedvezményt engedélyezett. E kedvezmény igénybevételének biztosítása céljából ajánlatos,

hogy a kiállításon tenyészállatot vásárolni szándékozó közületek vezetőségei minél előbb lépjenek érintkezésbe az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséggel.

Petdesetprva orsačka izložba plodne marke, koja se bo otrpla marciúša 21.-ga. bo pak od velke važnosti za bolše razvijanje domaće marhe, kajti su se sako leto tržiju sako lato najbolše živine za plod. Zato ministerium za polsko gospodarjenje i izložbena komisija daju onim, koji očuju si kupiti na izložbi marhu za plod ove velke pogodnosti:

Zeleaničke stovške cele, za plodnu živinu, koja se kupi na izložbi, platiju rediteli izložbe, a kupec plati samo one menjše stroške, koji dudu ober železnice (živinskoga doktora i ako se što pela z marhom). Poleg ove velke pogodnosti moreju i oni kupuvati na izložbi stoga bogatoga materiala, koji kak gud dalko stanujeju, kajti zvun kuplene cene, nemoraju platiti dostu velke stroške železnice.

Zvun toga dobiju pogodnosti za plodnu marhu vármegijije, občine, urbarske općine i gmajuska društva, či kaj kaniju kupiti, kajti ministerium za polsko gospodarjenje je dozvolilo 15% zvonrednoga popusta za sako živinču za rkakati, koje se kupi s pomoćjom gospodarskoga inšpektorata. Za to pogodnost dobiti dobro bi bilo, kaj bi općine, koje kaniju kupiti plodno živinču, čim predi pisale molbenice na m. kir. gazdasági felügyelőség (gospodarski inšpektorat) pod koji spadaju.

Film • Színház

Egy éjszaka Erdélyben

Az új utakon járó magyar filmgépyártás hozzá mert nyulni a régmúlt világához és kosztümös filmben hozott egy kedves, hamis történetet. A darab Al-terego címmel színpadon már futott, mégpedig nagy sikerrel. József császár egyik erdélyi körútján történt meg az esemény, amely azután a sok bonyodalomra, felreértésre vezet. A történet igen mulatságos,

szórakoztató és hozzá még kitünő színészek találják. József császár jóakarata, kicsit fél-szer szerepében Páger Antal rajzol meg hihető, mosolygó, együttérzést kiváltó alakot, akiknek minden mozdulata, szava hű önmagához. Nagy István, a magyar színpad és film új felfedezéllje, őszintén szólva egy kis családost kellett. De lehet, hogy ez csak azért van, mert nagyon nagyon sokat hallottunk

róla és felfokozódott vele szemben az igényünk. A három női főszereplő ragyogó és nemcsak külső szépségük, hanem alakításuk is hozzájárul a sikerhez. Lázár Mária nagyszerű művész. Női öntudata, szemének, arcának, hangjának kifejező rebbenei mindig tökéletes hatást keltenek. Szelezky Zita bábajos, aranyos kis teremtes, akiknek minden szava, minden mozdulata a játék és valóság szépséges határán hullámozik. Hárfával kísért dala soká cseng a fülben. Mezey Mária tökéletesen ki tudja használni lehetőségét az ilyen, kicsit démoni szerepben. Néha olyan undok, hogy az ember meg szeretné pofozni. A rendezés egész jó, a kísérő zenének vannak nagyon kedves dallamai.

A Manderley ház asszonya

Amerikai film, nagyszerű amerikai regényből, azonban a regény irodalmi mélyiségei, nagyszerű lélekelemzése nélkül. De még így is élmény, mert olyan művészi alakításokat találunk benne, amelyek maguk is megfognak, lekötnek, lenyűgöznek. A legnagyobbat Laurence Oliveri, a legnagyobb Shakespeare-színész adja. Sokat lehetne erről a férfiről, erről az alakításáról beszélni, de még mindig maradna kimerítetlen mozzanat, megszámlálatlan szépség. O az egyedüli talán, aki a regény lélek-analízisét érzékeltetni tudja. Társnője új esillag. Ezzel a szerepével futott be a nagy művészek közé és nem méltatlanul. Nem csak szép, hanem egytuttal emberi is, amit a legtöbb amerikai filmszínésznél nem lehet elmondani. Ez az emberi vonás adja meg játékának vonzását, éreljét. Mellettük a kitünő színészek egész sora áll, mind egy-egy határozottan megrajzolt alak az esemény sodrában. A történet? Hát igen, a történet csaknem teljesen követi a regényt és érdekességét, súlyát is megtartja fordulatosságban, lendületben. Mindenesetre, aki megnézi a filmet, utána olvassa el a regényt, aki pedig a regényt már olvasta, számítsa le belőle ...tejszint.

MOZIK MŰSORA

Union Mozi: Szombaton fél 9, vasárnap fél 4, 6 és fél 9-kor: Egy éjszaka Erdélyben. Főszereplők: Páger, Nagy István, Lázár Mária, Szelezky Zita és Mezey Mária.

Csáktornyai Mozi: Pénteken, szombaton fél 9, vasárnap 3, 4, 7 és 9: Manderley-ház asszonya. Főszereplők: Laurence Oliveri, veri.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik drága jó térjem, felejtethetetlen édesapám elhalálása alkalmával fájdalmas le-sújtottságunkat együttérzésükkel megosztották, fogadják szívvel jövő köszönetünk nyilvánítását.

Özv. Halász Henrikné és Halász Márta Lily

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: Dr. Szabad Lajos.

Nyomta: Kozgazdasági RT. Nagykanizsa. Nyomdárért felet: Zalai Károly.

ŽENSKI Proljetni kaputi i roba

najveće izabranje imamo u magazinu. Za djecu kaputi svakovrstne mjere

Schütz

Nagykanizsa - Zalaegerszeg